

Nr 53.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt professorn C. A. Lindströms änka Evelyn Lindström, född Sutthoff; gifven Stockholms slott den 2 februari 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastik-ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva att prosektorn vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan Carl Albert Lindströms änka *Evelyn Lindström*, född Sutthoff, må från och med år 1911, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 800 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott, och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Fridtjuv Berg.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÅRD,
 Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 BERG,
 BERGSTRÖM,
 friherre ADELSWÅRD,
 PETRÉN,
 LARSSON,
 SANDSTRÖM.

 Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Berg anförde:

I underdånig ansökning har affidne prosektorn vid karolinska mediko-
 kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan Carl Albert Lindströms
 änka Evelyn Lindström, född Sutthoff, anhållit om en pension af 800 kro-
 nor att utgå från början af år 1911.

Pension
 åt professorn
 C. A. Lind-
 ströms änka
 Evelyn Lind-
 ström, född
 Sutthoff.

Till stöd för ansökningen har sökanden anført, att hennes affidne man på grund af beskaffenheten af de tjänster, han innehaft, icke ägt rätt till delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa. Då sökanden ej heller från annan dylik kassa åtnjöte något slag af understöd och då den ekonomiska ställningen i professor Lindströms dödsbo vore mycket dålig, stode sökanden nu, vid hennes mans förtidiga bortgång efter en långvarig och synnerligen väl bedömd verksamhet i statens tjänst, utan nödiga existensmedel.

Af ansökningen bilagda handlingar inhämtas bland annat följande:

Professor Lindström, som var född den 19 december 1853, hade tjänstgjort vid karolinska institutet sedan år 1885, dels såsom t. f. prosektor

under tiden 1 januari 1885—31 augusti 1888, dels såsom t. f. extra ordinarie professor i anatomi 1 september 1888—4 januari 1891, dels såsom t. f. ordinarie professor i samma ämne 5 januari 1891—31 augusti 1899 och dels slutligen såsom prosektor vid institutets anatomiska institution från och med den 1 september 1899 (befattningen hade han erhållit redan från och med den 1 september 1898) till sin den 3 december 1910 inträffade död — således tillsammans mer än 25 års tid. Dessutom hade han under tiden 1 september 1899—31 augusti 1909 varit inspektor vid tandläkarinstitutet. — Den 14 februari 1902 hade han utnämnts till professor i plastisk anatomi vid det under akademiens för de fria konsterna inseende ställda läroverket — numera konsthögskolan; äfven denna befattning hade han innehåft till sin död. Såsom prosektor hade Lindström uppburit ett årligt arvode af 4,000 kronor; hans aflöningsförmåner som professor vid konsthögskolan utgjordes af 2,000 kronor, däraf 1,500 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar, hvarjämte han uppbar 200 kronor i ålderstillägg å lönen; ytterligare ett ålderstillägg å 200 kronor kunde tillkomma honom.

Jag vill här erinra, att enligt den från och med år 1909 för konsthögskolan gällande staten aflöningen vid nämnda professorsbefattning utgör 2,500 kronor i arvode. Lindström kvarstod dock å förut gällande stat.

Professor Lindströms lärarverksamhet såväl vid karolinska institutet som vid konsthögskolan har erhållit de allra bästa vitsord. I ett den 21 oktober 1896 utfärdadt tjänstgöringsbetyg har karolinska institutets dåvarande rektor, professorn Axel Key å institutets lärarkollegii vägnar förklarat, att Lindström »med yttersta samvetsgrannhet och mest utmärkta nit och skicklighet fullgjort sina åligganden och därvid ådagalagt mycket framstående egenskaper såsom lärare i det honom anförtrödda viktiga ämnet, hvarigenom han såväl förvärfvat sig sina lärjungars odelade erkännande och tacksamhet som ock gjort sig väl förtjänt däraf att lärarkollegiet gifver uttryck åt sin synnerliga belåtenhet med hela hans verksamhet i läroverkets tjänst». Samma vitsord har sedermera, såvidt gäller tiden efter den 21 oktober 1896 och intill tiden för hans bortgång, gifvits Lindström i ett af nuvarande rektor, professorn greve K. A. H. Mörner år 1911 meddeladt intyg. Enligt intyg från akademien för de fria konsterna har Lindström »med stort nit och utmärkt skicklighet» skött sin lärarbefattning vid konsthögskolan.

Lindströms förtjänstfulla verksamhet vid karolinska institutet har ock föranledt, att Kungl. Maj:t på därom af kanslern för rikets universitet, efter hemställan af institutets lärarkollegium, gjord framställning den 17 februari 1899 förlänat Lindström professors namn, heder och värdighet.

Enligt utdrag af bouppteckningen efter professor Lindström efterlämnade han vid sin död utom änkan, som är född den 23 december 1863, två barn, nämligen dottern Dolly Maria, född den 22 januari 1890, och sonen Karl Reinhold Albert, född den 26 november 1891.

Af berörda bouppteckningsutdrag framgår, att tillgångarna i Lindströms dödsbo uppgingo till 578,480 kronor 78 öre, under det att afgående poster och skuld belöpte sig till 682,046 kronor 88 öre. På grund af denna boets ogynnsamma ställning hafva stärbhusdelägarna måst afträda detsamma till urarfvakonkurs. Enligt ett af justitierådet Hugo Bohman och vice häradshöfdingen Karl Axel Riben, den senare sysselman i konkursen, afgifvet intyg kunde konkursborgenärerna icke erhålla full betalning för sina fordringar, hvadan änkan Lindström stode utan existensmedel till sitt eget och sina barns uppehälle.

Öfver ansökningshafva infordrade underdåniga utlåtanden afgifvits dels den 5 december 1911 af universitetskanslern, som i ärendet hört karolinska institutets lärarkollegium, dels den 29 december 1911 af statskontoret och dels den 27 januari 1912 af akademien för de fria konsterna.

Lärarkollegiet och akademien för de fria konsterna hafva därvid, med afseende på hvad de remitterade handlingarna innehöle, på det varmaste förordat framställningen. Statskontoret har för sin del uttalat, att i betraktande af de afföningsförmåner, som tillkommit sökandens man, det icke syntes vara något att erinra mot det begärda pensionsbeloppet. Statskontoret hemställde, att proposition i ämnet måtte aflämnas till Riksdagen.

Departementschefen. Sökanden har åberopat, att på grund af beskaffenheten af de tjänster, hennes man innehade, han ej ägt rätt till delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa. Då en sådan omständighet, om den befinnes öfverensstämma med verkliga förhållandet, synbarligen utgör ett starkt stöd för framställningen, anser jag mig böra närmare ingå på detta spörsmål.

Enligt § 1 i nu gällande nådiga reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa, utfärdadt den 21 december 1907, har kassan till ändamål att bereda pensioner åt änkor och barn efter tjänstinnehafvare, hvilka enligt reglementet äro skyldiga att vara delägare i kassan. *Förpliktade* till delaktighet i kassan äro, jämlikt § 2, öfverhufvud taget en hvar ordinarie innehafvare af civil tjänst med lön å stat, som blifvit fastställd af Konungen och Riksdagen. Reglementet skulle enligt § 56 lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1908 och tillämpas å dem, som därefter utnämndes till tjänst, hvars innehafvande förpliktade till delaktighet i kassan, äfvensom å dem, som vid tiden för reglementets trädande i kraft voro delägare i civilstatens enskilda änke- och pupillfond. Förpliktad att tillhöra kassan

är ej innehafvaren af prosektorsbefattningen, enär hans aflöning utgår i form af *arfvode*. Den andra af Lindström innehafda tjänsten, professuren vid det under akademiens för de fria konsterna inseende stående läroverket, var visserligen den 1 januari 1908 sådan, att dess innehafvare skulle varit *förpliktad* att ingå i kassan, d. v. s. var en ordinarie tjänst med *lön* å stat, fastställd af Konungen och Riksdagen — men reglementet skulle ju tillämpas först på dem, som *efter* berörda tidpunkt utnämndes. Emellertid skulle Lindström på grund af § 58 i reglementet möjligen under vissa villkor och förutsättningar — bland annat att hans hälsotillstånd, enligt intyg af legitimerad läkare, ej gifvit anledning befara, att hans återstående lifstid skulle blifva kortare än som i allmänhet kunde beräknas för person af hans ålder — *kunnat* vinna delägarrätt i kassan. Att han faktiskt ej beredt sig denna rätt, torde så mycket mindre böra utgöra skäl emot bifall till den föreliggande framställningen, som det ju nu icke torde kunna utrönas, om Lindströms hälsotillstånd berättigat honom till inträde i kassan, och hans förtidiga bortgång snarast låter förmoda motsatsen. Märkas må för öfrigt, att professuren numera från och med år 1909 är i stat uppförd med *arfvode* och således ej längre medför skyldighet och rätt för sin innehafvare att ingå i omförmälda kassa.

Återstår att tillse om reglementet skulle tillämpas på Lindström jämligt andra ledet i ofvannämnda bestämmelse i § 56; med andra ord om Lindström var eller bort vara delägare i civilstatens enskilda änke- och pupillfond, enligt det förut gällande nådiga reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa den 9 juni 1899 utgörande en afdelning af denna kassa. Förutsättningen härför är, att han varit delägare i civilstatens pensionsinrättning. Enligt nådiga reglementet för denna inrättning af den 9 juni 1899 ingick ej akademiens för de fria konsterna läroverk men väl karolinska institutet bland de verk och stater, som tillhörde inrättningen. Då det emellertid blott var de vid nämnda verk och stater anställda *ordinarie* ambets- och tjänstemännen, som ägde deltaga i civilstatens pensionsinrättning, hade Lindström, hvars anställning såsom prosektor ej var af nämnda beskaflenhet, ej delaktighet i densamma.

Vid nu omförmälda förhållanden och då Lindström under omkring 25 års tid på ett synnerligen väl vitsordadt sätt tjänat staten, synes mig billigheten kräfva, att pension beredes hans änka. Hvad pensionens storlek beträffar, har jag intet att invända mot det i ärendet ifrågasatta beloppet. Jag vill erinra, att enligt § 4 af reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa tjänstinnehafvares delaktighetsbelopp är lika med en femtedel af det högsta pensionsunderlag, som är bestämdt för hans tjänst. Vill man för jämförelses skull söka uppställa ett pensionsunderlag för Lindström,

synes detta, med hänsyn till att Lindströms aflöning öfverstigit 6,000 kronor, ej böra sättas under två tredjedelar af samma belopp, alltså till minst 4,000 kronor. Femtedelen af detta belopp utgör just den af sökanden begärda pensionen.

Under åberopande af hvad jag anført, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva

att prosektorn vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan Carl Albert Lindströms änka Evelyn Lindström, född Sutthoff, må från och med år 1911, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 800 kronor.

Hvad departementschefen sålunda hemställt tacktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, i nåder bifalla; och skulle proposition af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Anton Lindsström.